

Κατηχητικά θέματα**Κατήχηση και διδασκαλία των θρησκευτικών
στα δημόσια σχολεία**

Με την έναρξη του σχολικού έτους αρχίζουν και οι κατηχητικές προσπάθειες της Εκκλησίας. Ανάμεσα στους χώρους όπου κατηχούνται παιδιά και νέοι είναι τα σχολεία (δημόσια και ιδιωτικά), τα κατηχητικά (στις ενορίες) και κυρίως το οικογενειακό περιβάλλον. Για το ρόλο του καθενός μιλάει βαθιά και ξεκάθαρα το Directorium της Εκκλησίας μας (έκδ.1997). Οι δε τοπικές Εκκλησίες της Ευρώπης μέχρι το Νοέμβριο 2006 μελετούν ιδιαίτερα την προσφορά του σχολείου στα νιάτα της ηπείρου μας.

▪ Ειδικός χαρακτήρας της διδασκαλίας των θρησκευτικών στο σχολείο (αρ 73)

Η σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών και η σχέση της με την κατηχητική μύηση των παιδιών και των νέων είναι ένας τομέας που αξίζει την αμέριστη φροντίδα στα πλαίσια της διακονίας του Λόγου.

Η διδασκαλία των θρησκευτικών στα σχολεία και η κατήχηση βρίσκονται σε μια σχέση που καθορίζεται από τη διαφορετικότητα αλλά και τη συμπληρωματικότητα: «Υπάρχει αδιάλυτος δεσμός και, συνάμα, μια σαφής διάκριση ανάμεσα στη διδασκαλία των θρησκευτικών και την κατήχηση» (*Christus Dominus, 13 c ...*).

Εκείνο που αποδίδει στη σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών την ιδιαιτερότητά της είναι το ότι καλείται να διεισδύσει στο πολιτισμικό πεδίο και να συσχετιστεί με άλλες μορφές γνώσης. Έτσι, ως πρωτότυπη μορφή της διακονίας του λόγου εισάγει το Ευαγγέλιο σε μια προσωπική διαδικασία αφομοίωσης, συστηματική και κριτική, της κουλτούρας.

Στο πολιτισμικό περιβάλλον που εσωτερικεύεται από τους μαθητές και που καθορίζεται από τις γνώσεις και από τις προσφερόμενες αξίες των άλλων τομέων της γνωσιακής ύλης, η διδασκαλία των θρησκευτικών στο σχολείο εμφυτεύει το δυναμικό σπόρο του Ευαγγελίου και επιχειρεί «να προσεγγίσει αληθινά τα άλλα στοιχεία της γνώσης και της εκπαίδευσης, ώστε το Ευαγγέλιο να διαποτίζει τη νοοτροπία των μαθητών στο πεδίο της μόρφωσης και η εναρμόνιση της πολιτισμικής τους διάπλασης να γίνεται υπό το φως της πίστης» (*Catechesi Tradendae, 69*).

Είναι λοιπόν απαραίτητο, η διδασκαλία των θρησκευτικών στο σχολείο να θεωρείται ως σχολική ύλη, με τις ίδιες απαιτήσεις διάταξης και ακρίβειας που διαθέτουν τα άλλα γνωστικά αντικείμενα - μαθήματα. Οφείλει άλλωστε να παρουσιάσει το χριστιανικό μήνυμα, αλλά και το ίδιο το χριστιανικό γεγονός με την ίδια σοβαρότητα και εμβάθυνση που ισχύει για τα άλλα γνωστικά αντικείμενα στην παρουσίαση της ύλης τους. Δίπλα τους, η διδασκαλία των θρησκευτικών δεν θα' πρεπε να θεωρείται ως ένα δευτερεύον γνωστικό αντικείμενο αλλά ως στοιχείο ενός απαραίτητου διεπιστημονικού διαλόγου. Ο διάλογος αυτός οφείλει να

ξεκινήσει, πριν απ' όλα, στο επίπεδο όπου κάθε γνωστική ύλη επηρεάζει στη διάπλαση της προσωπικότητας των μαθητών. Με αυτόν τον τρόπο, η παρουσίαση του χριστιανικού μηνύματος επεμβαίνει στην κατανόηση της αρχής του κόσμου και του νοήματος της ιστορίας, στη θεμελίωση των ηθικών αξιών, στο ρόλο της θρησκείας μέσω του πολιτισμού, στο πεπρωμένο του ανθρώπου και στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Μέσα από το διεπιστημονικό αυτό διάλογο, η διδασκαλία των θρησκευτικών στα σχολεία θεμελιώνει, ενισχύει, αναπτύσσει και ολοκληρώνει τη σχολική εκπαιδευτική δραστηριότητα.

▪ **Το σχολικό περιβάλλον και οι αποδέκτες της σχολικής διδασκαλίας των θρησκευτικών (αρ. 74-75)**

Η διδασκαλία των θρησκευτικών στα σχολεία αναπτύσσεται σε διάφορα σχολικά πλαίσια. Έτσι διατηρώντας πάντα το δικό της ιδιαίτερο χαρακτήρα, αποκτά στην κάθε εφαρμογή μια διαφορετική χροιά. Η διαφοροποίηση αυτή εξαρτάται από τις νομικές και οργανωτικές περιστάσεις, τις εκπαιδευτικές θεωρίες, τις προσωπικές προϋποθέσεις των εκπαιδευτικών και των μαθητών, αλλά και τις σχέσεις της σχολικής διδασκαλίας των θρησκευτικών με την κατήχηση στην οικογένεια ή την ενορία.

Δεν είναι δυνατόν να μειωθούν σε μία οι διάφορες μορφές της σχολικής διδασκαλίας των θρησκευτικών που αναδείχθηκαν κατά την πορεία της ιστορίας, ιδιαίτερα αυτές που προέκυψαν μετά από συμφωνία των Κρατών κατόπιν διασκέψεων με τις τοπικές Συνόδους της Ιεραρχίας. Ωστόσο είναι σημαντικό να υπάρχουν δεσμεύσεις ώστε η θρησκευτική διδασκαλία να ανταποκρίνεται στις δικές της προϋποθέσεις και να απαντά στο δικό της σκοπό και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

Οι μαθητές «έχουν το δικαίωμα να μάθουν αληθινά και έγκυρα τα της θρησκείας στην οποία ανήκουν. Δε μπορεί να παραμεληθεί το δικαίωμα να γνωρίσουν ακόμη βαθύτερα το πρόσωπο του Χριστού όπως και το σύνολο του σωτηρίου μηνύματος που ανήγγειλε. Ο ομολογιακός χαρακτήρας της διδασκαλίας των θρησκευτικών στα σχολεία, όπως τον παρέχει η Εκκλησία σύμφωνα με τους τρόπους και τις επικρατούσες μορφές στα διάφορα κράτη, είναι η απαραίτητη εγγύηση που προσφέρεται στις οικογένειες και στους μαθητές που επιλέγουν τη μορφή αυτή παιδείας» (Ιωάννης Παύλος Β', *Insegnamenti* XIV/1 σ. 780...)

Στα πλαίσια του καθολικού σχολείου, η διδασκαλία αυτή των θρησκευτικών εξειδικεύεται και συμπληρώνεται από άλλες μορφές λειτουργίας του Λόγου (κατηχήσεις, λειτουργικές τελετές, κ.α.) και αυτό επιβάλλεται από το παιδαγωγικό του έργο όπως και από το θεμέλιο της ύπαρξής τους.

Στα πλαίσια των δημόσιων σχολείων ή των σχολείων που δεν έχουν κάποια συγκεκριμένη ομολογιακή κλήση, και όπου οι κρατικές αρχές ή άλλες περιστάσεις επιβάλλουν την από κοινού διδασκαλία των θρησκευτικών τόσο σε καθολικούς όσο και σε μη καθολικούς, η διδασκαλία των θρησκευτικών θα προσλάβει ένα πιο οικουμενικό χαρακτήρα και θα υπηρετεί μια κοινή δια-θρησκευτική γνώση (CT 33).

Σε άλλες περιπτώσεις, η σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών θα έχει ένα πιο πολιτισμικό χαρακτήρα παρέχοντας γνώσεις των θρησκειών δίνοντας συνάμα τη θέση που του αρμόζει στον καθολικισμό (CT 34). Σε αυτή την περίπτωση,

ειδικότερα όταν η διδασκαλία γίνεται από δάσκαλο που σέβεται ειλικρινά τη χριστιανική θρησκεία, η διδασκαλία των θρησκευτικών διατηρεί μια διάσταση πραγματικής «ευαγγελικής προετοιμασίας».

Οι συνθήκες ζωής και πίστης των μαθητών που είναι οι αποδέκτες της διδασκαλίας των θρησκευτικών στο σχολείο χαρακτηρίζονται από συνεχείς και αξιοσημείωτες αλλαγές. Η διδασκαλία των θρησκευτικών στο σχολείο πρέπει να έχει επίγνωση αυτού του γεγονότος αν θέλει να εκπληρώσει τους στόχους της.

Η σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών βοηθάει τους μαθητές που πιστεύουν να καταλάβουν καλύτερα το χριστιανικό μήνυμα, συσχετίζοντάς το με τα μεγάλα υπαρξιακά προβλήματα που είναι κοινά σε όλες τις θρησκείες και χαρακτηρίζουν κάθε ανθρώπινο ον, με τις διάφορες κοσμοθεωρίες τις πλέον διαδεδομένες στην κουλτούρα και με τα μεγάλα ηθικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα σήμερα.

Στην περίπτωση των μαθητών που βρίσκονται σε στάδιο αναζήτησης ή που αντιμετωπίζουν θρησκευτικές αμφιβολίες, θα μπορέσουν επίσης να βρουν στη σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών τη δυνατότητα να ανακαλύψουν ποια είναι επακριβώς η πίστη στον Ιησού Χριστό, ποιες απαντήσεις δίνει η Εκκλησία στα ερωτήματά τους, προσφέροντας τους έτσι την ευκαιρία να εξετάσουν βαθύτερα την προσωπική επιλογή τους.

Τέλος, στην περίπτωση μαθητών που δεν πιστεύουν, η σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών λαβαίνει χαρακτήρα αποστολικής διακήρυξης του Ευαγγελίου και σε περίπτωση που κάποιος επιλέξει την πίστη η κατήχηση, από την πλευρά της και στα πλαίσια της κοινότητας, θα επιχειρήσει να την αναπτύξει και να την ωριμάσει.

▪ **Χριστιανική διαπαιδαγώγηση στην οικογένεια, κατήχηση και σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών στην υπηρεσία της διαπαιδαγώγησης της πίστης (αρ. 76)**

Η χριστιανική διαπαιδαγώγηση στην οικογένεια, η κατήχηση και η σχολική διδασκαλία των θρησκευτικών στο σχολείο είναι, η καθεμιά με τα δικά της χαρακτηριστικά, στενά συνδεδεμένες μεταξύ τους και υπηρετούν τη χριστιανική εκπαίδευση των παιδιών, των εφήβων και των νέων. Στην πρακτική εφαρμογή ωστόσο, πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν οι διαφορές που εμφανίζονται ώστε να προχωρήσει με ρεαλισμό και ποιμαντική σύνεση η εφαρμογή των γενικότερων προσανατολισμών.

Σε κάθε επισκοπή ή ποιμαντική περιφέρεια ανήκει η ευθύνη να διακρίνει τις διάφορες περιστάσεις που παρουσιάζονται α/ σχετικά με την ύπαρξη ή μη της χριστιανικής μύησης των παιδιών στα πλαίσια της οικογένειας, β/ σχετικά με το εκπαιδευτικό έργο που κατά παράδοση ή τις τοπικές συνθήκες ασκείται από τις ενορίες, τα σχολεία, κ.λπ.

Συνεπώς, οι τοπικές Εκκλησίες και η Σύνοδος της Ιεραρχίας θα καθορίσουν τις κατάλληλες κατευθύνσεις ανάλογα με τις ποικίλες καταστάσεις, ενθαρρύνοντας δραστηριότητες συνάμα διακριτές και συμπληρωματικές.

Μαρτυρία μιας κλήσης

Τα μάτια του πατέρα μου και της μητέρας μου

Μου είναι εντελώς αδύνατο να μιλήσω για αλληλεγγύη χωρίς προηγουμένως να αναφερθώ στα μάτια του πατέρα μου και της μητέρας μου. Γεννημένος πριν από 60 χρόνια, σε μια οικογένεια με 15 παιδιά, η δύναμη της ζωής μου προέρχεται από τα μάτια αγάπης, δύναμης και τρυφερότητας των γονέων μου. Κάποια μέρα είπαν στη μητέρα μου. «Πώς κατορθώσατε να μοιράσετε την αγάπη σε 15 παιδιά; Η μητέρα μου απάντησε με αυτή την υπέροχη φράση. Δεν μοίρασα τίποτε. Πολλαπλασίασα την αγάπη». Και αυτό το διαπίστωσα ο ίδιος.

Κατά κάποιο τρόπο ανατραφήκαμε σαν να είμαστε μοναδικό παιδί. Αυτά τα μάτια αγάπης και τρυφερότητας, είναι το πιο μεγάλο πράγμα που ένας άνδρας και μια γυναίκα μπορούν να προσφέρουν στα παιδιά τους. Ως προς τη θρησκεία, έκανα την επίσημη πρώτη κοινωνία μου πολύ βιαστικά και στη συνέχεια, εγκατέλειψα τα πάντα. Από την τελετή της πρώτης κοινωνίας, συγκράτησα μόνο την παρακάτω προφητική φράση του εφημερίου. «Όχι θορύβους κατά την περιφορά του δίσκου. Μόνο χαρτονομίσματα, μόνο χαρτονομίσματα».

Πώς έγινα ιερέας...

Συχνά με ρωτούν πώς έγινα ιερέας. Σε ηλικία 13 ετών, αισθάνθηκα ένα κάλεσμα δυνατό, επιτακτικό, και το οποίο, μετά από 47 χρόνια, αισθάνομαι ακόμη με την ίδια ένταση. Ένα χρόνο πριν, ένα περιστατικό, φαινομενικά ασήμαντο, αποτέλεσε ίσως το αποφασιστικό κλικ. Βρισκόμουν σε Νοσοκομείο, εγχειρισμένος με σκωληκοειδίτιδα, όταν ένα βράδυ, μια καλόγρια, μας έβαζε να κάνουμε την προσευχή μας. Μας ζήτησε να προσευχηθούμε ώστε ένας από μας να γίνει ιερέας. Αισθάνθηκα μυστηριωδώς ότι αυτός ήμουν εγώ... Και ένα χρόνο μετά, γεννήθηκε μέσα μου η τρελή και άγρια επιθυμία μου, όπως έλεγε ο πατέρας μου, να γίνω ιερέας.

Γνωρίζω ότι δεν μπορούσα και πως δεν μπορώ να κάνω τίποτε άλλο στη ζωή μου από του να είμαι ιερέας. Αυτό λέγεται «κλήση».

Συχνά μια κλήση μπορεί να προέλθει από λίγα πράγματα. Απλά, από μια φράση, μια σκέψη, μια προσευχή, μια συνάντηση, μια ερώτηση. Ας μη φοβούμεστε ποτέ να προσευχόμαστε για τις κλήσεις. Οποιαδήποτε στιγμή, μπορεί ένας νέος να κληθεί στην ιεροσύνη.

Μπαίνω στο ιεροσπουδαστήριο. Στα πρώτα μου βήματα έγινα δεκτός από την Εκκλησιαστική Επαρχία της La Rochelle. Και αισθάνομαι ευγνώμων, προς αυτήν, γιατί ήταν η πρώτη που μου γνώρισε την Εκκλησία κατά την περίοδο των 9 χρόνων του μικρού ιεροσπουδαστηρίου. Όμως η Εκκλησιαστική Επαρχία που με οδήγησε στην ιεροσύνη, ήταν εκείνη του Αλγερίου.

Έφευγα πράγματι για τον πόλεμο της Αλγερίας. Δεν είχα καμιά επιθυμία να πάω για να σκοτώω Αλγερινούς. Εξάλλου ως ιεροσπουδαστής, μου ήταν αδιανόητο να κρατάω στα χέρια μου οπλοπολυβόλο. Επέλεξα να γίνω νοσοκόμος για να

τοποθετηθώ, μέσα στην τραγωδία του πολέμου, ως κάποιος που καθησυχάζει και περιποιείται και όχι ως ένας εν δυνάμει δολοφόνος. Υπέφερα πολύ γιατί δεν μπορούσα να αποδεχθώ τα βασανιστήρια και ήθελα να παραμείνω άνθρωπος του Ευαγγελίου. Αυτό σημαίνει ότι ο Θεός μπορεί από το κακό να αντλήσει το καλό.

Από το ιεροσπουδαστήριο όπου μας είχαν εμποτίσει με την ευαγγελική διδασκαλία, με καθημερινές προσευχές, λειτουργίες, κτλ. μπαίνοντας σε ένα περιβάλλον νέων που δεν συζητούσαν παρά για γυναίκες και το θάνατο, αποτελούσε ασφαλώς για μένα βαριά δοκιμασία.

Η καθημερινή προσευχή της «ακολουθίας» και το ροδάριο ήταν για μένα τρομερά όπλα. Αυτά με βοήθησαν, στη δύσκολη εκείνη περίοδο της ζωής μου, να επιβιώσω πνευματικά, μαχόμενος για την Αγάπη και την Ελπίδα.

Παρέμεινα στην Αλγερία γοητευμένος από τον αραβικό κόσμο. Έμαθα τη γλώσσα. Τελείωσα τη Θεολογία και χειροτονήθηκα ιερέας στη χώρα αυτή.

Ευγνωμονώ τον Καρδινάλιο Ντυβάλ, Αρχιεπίσκοπο του Αλγερίου, γιατί αυτός μου δυνάμωσε την αγάπη μου για την Εκκλησία. Ποτέ δεν θα παύσω να μιλάω για την αλληλεγγύη μου προς την Εκκλησία επειδή είναι δύναμη ισχυρή και μας εισάγει στο θαυμαστό κόσμο του μυστηρίου του Θεού.

Ο Θεός γράφει ίσια, με γραμμές καμπυλωτές. Εγώ που ονειρευόμουν να ζήσω σε Ενορία, μέσα σε περιβάλλον εντελώς αγροτικό, με τις καμπάνες μου, τις θεούσες μου, τις κοτούλες μου και τα κουνέλια μου, βρέθηκα μέσα σε καθαρά μουσουλμανική χώρα, με μια μικρή χριστιανική μειονότητα και τρεις ιερείς στην ποιμανση της ενορίας. Η μεγάλη πλειοψηφία των χριστιανών είχε εγκαταλείψει την Αλγερία αφότου αυτή απέκτησε την ανεξαρτησία της, το 1962.

Μου ζήτησαν να ασχοληθώ με την ψυχαγωγία νέων μουσουλμάνων. Τα έκανα με ενθουσιασμό δημιουργώντας με αυτούς, μια πολύ σημαντική ομάδα θεάτρου, ψυχαγωγίας κτλ. Ονειρευόμουν δηλαδή μια ενοριακή διακονία και από τριάντα χρόνια δραστηριοποιούμαι εντελώς εκτός ενορίας.

Είναι το μυστήριο της χάριτος του Θεού ο οποίος δε μας καλεί απαραίτητα εκεί όπου εμείς θέλουμε. Το κάλεσμα αυτό παραμένει αίνιγμα για τον καθένα από εμάς.

Ένα αναπάντεχο κάλεσμα

Κάποια νύκτα, μια τυχαία συνάντηση, σημάδεψε οριστικά τη ζωή μου. Επέστρεφα από μια δραστηριότητα με νέους, όταν, στην άκρη του πεζοδρομίου, βλέπω ένα αλητάκι 12 περίπου ετών. Του ζητάω τι κάνει εκεί στις δύο τη νύκτα. Με όλη τη θλίψη του κόσμου στο πρόσωπό του, μου λέει. «Δεν θέλω πια να γυρίσω σπίτι, γιατί εκεί τρώω μετά το σκύλο, από το πιάτο του σκύλου». Πήρα τον Αλαίν για μια νύκτα και τον κράτησα 7 χρόνια. Ήμουν αναγκασμένος να το κάνω. Δεν ήταν δυνατό, την επόμενη μέρα να του πω. «Πήγαινε πίσω στο σπίτι να τρως στο πιάτο του σκύλου». Αν και σιωπηλός για μεγάλο διάστημα, κάποια μέρα μου λέει. «Είναι ωραίο που με έβγαλες από τη βρωμιά, αλλά μπορείς να ασχοληθείς με τους συντρόφους μου που ζουν μέσα στους δρόμους;» Και έτσι έγινα ο ιερέας «των δρόμων» χωρίς να το επιδιώκω ούτε να το θέλω.

Θα μου πείτε. «Παρόλα αυτά, ένα πιτσιρίκι δεν αναθέτει μια αποστολή μέσα στην Εκκλησία, αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Επισκόπου!».

Μετά από κάποιο διάστημα, καθώς τον είχα ήδη ενημερώσει, ο Σεβασμιότατος Ντυβάλ, μου λέει «Δεν υπάρχουν ιερείς στους δρόμους, προχώρα λοιπόν εσύ. Να έχεις ένα πόδι στους δρόμους και ένα μέσα στην Εκκλησία». Τα λόγια αυτά δεν τα ξέχασα ποτέ. Ήθελε να μου πει «Μην εγκαταλείψεις ποτέ την Εκκλησία. Είναι πάντα παρούσα. Μείνε φωλιασμένος στην καρδιά της. Αλλά πήγαινε σ' όλους τους απαγορευμένους, χαοτικούς, δύσκολους δρόμους όπου θα σε οδηγήσει αυτό το πλήθος των νέων που βρίσκεται στους δρόμους».

Μόνο μια φορά δέχτηκα μια κατσάδα από τον Επίσκοπό μου. Όποτε πήγαινα να τον δω, μου έλεγε να κόψω τα μαλλιά μου και μάλιστα μου έδινε κάποια χρήματα για ένα κούρεμα το οποίο ζητούσε επίμονα. Εγώ όμως, επέστρεφα πάντοτε με μακριά μαλλιά. Μια μέρα, ελαφρά ενοχλημένος, του είπα «Σεβασμιότατε, δεν έχετε ούτε μια τρίχα στο κεφάλι, ο καθένας με την εμφάνισή του. Ας μείνουμε εκεί». Και μείναμε πράγματι εκεί.

Αισθάνομαι άπειρη ευγνωμοσύνη προς αυτόν που ονομάζαμε «Μωάμεθ» Ντυβάλ, γιατί τόνωσε, δυνάμωσε, το μυστήριο της Εκκλησίας το οποίο εμείς οι ιερείς πρέπει να μελετάμε καθόλη τη διάρκεια της ιερατικής μας ζωής. Δεν είμαι ένας περιθωριακός μέσα στην Εκκλησία. Έχω πράγματι όψη περιθωριακού, και είμαι σαν αλεπού μέσα σε πλήθος νεοσσών της Εκκλησίας. «Δεν έχουμε την ίδια όψη, όμως η Εκκλησία είναι ίδια».

Μετά από πέντε χρόνια δράσης, και την προτροπή του Επισκόπου μου, αναγκάστηκα να εγκαταλείψω την Αλγερία. Ο ακραίος μουσουλμανικός φανατισμός γινόταν ολοένα και πιο επικίνδυνος. Ορισμένοι μουφτήδες, έβρισκαν όλο και πιο ανυπόφορη την επιρροή μου ανάμεσα στους νέους με τους οποίους εργαζόμουν.

Επανήλθα στη εκκλησιαστική Διοίκηση του Παρισιού, με την πλήρη συμφωνία των δύο Αρχιεπισκόπων, (του Παρισιού και της Αλγερίας), για να συνεχίσω τη δράση μου στους δρόμους του Παρισιού. Εδώ η εμφάνισή μου άλλαξε. Στην Αλγερία φορούσα το ράσο, εδώ το κοστούμι με το διακριτικό κολάρο (clergyman). Από το πρεσβυτέριο της Αλγερίας που μύριζε άρωμα πορτοκαλιάς, πέρασα στο 19^ο διαμέρισμα του Παρισιού: Το άρωμα ήταν διαφορετικό! Οι συνάδελφοι ιερείς της Διοικήσεως, μου επεφύλαξαν μια θαυμάσια υποδοχή.

Διατηρώ μια υπέροχη ανάμνηση της αλληλεγγύης τους, η οποία μου επέτρεψε να περάσω από τον αραβικό κόσμο, όπου έζησα 13 χρόνια, στον κόσμο της Ευρώπης που έπρεπε να ανακαλύψω ξανά.

Συχνά μου λένε ότι το δερμάτινο μπουφάν μου θυμίζει ηθοποιούς του κινηματογράφου. Είναι απλά μια ιστορία. Επιτρέψτε μου να σας τη διηγηθώ.

Αφότου έφθασα στο Παρίσι, εργαζόμουν, με μια ομάδα ιερέων, μέχρι αργά τη νύκτα αναζητώντας νεαρούς χαμένους στο Πιγκάλ φορώντας clergyman. Κάθε φορά οι αστυνομικοί μας σταματούσαν για εξακρίβωση στοιχείων. Με χαιρετούσαν με σεβασμό. Όμως η συμπεριφορά των αστυνομικών προς τους νεαρούς περιθωριακούς που με συνόδευαν, ήταν χονδροειδής και συχνά υβριστική. Τούτο με σοκάρει και δεν μπορούσα να δεχτώ τον επιφανειακό αλλά ταυτόχρονα προσβλητικό αυτό σεβασμό.

Ένα βράδυ, η συμπεριφορά των αστυνομικών ήταν ακόμη χειρότερη. Αντέδρασα βίαια και το συζήτησα κατόπιν με την ομάδα των νεαρών. «Δεν θέλω να είμαι το διαμάντι μέσα στη βρωμιά!». Οι νεαροί μου απάντησαν. «Ε τότε ντύσου σαν εμάς και θα δεις!» Το επόμενο βράδυ, νέα ανάκριση των αστυνομικών οι οποίοι μου φέρθηκαν σαν να ήμουν σκουπίδι. Γεμάτος θυμό, απάντησα με τέτοια σκληρότητα που ασφαλώς

δεν άρεσε στους αστυνομικούς. Με οδήγησαν στο Τμήμα όπου υποχρεώθηκα να αποκαλύψω την ταυτότητα και την αποστολή μου αλλά και να δεχτώ ξαφνικά εκδηλώσεις φιλοφροσύνης και σεβασμού τις οποίες αρνήθηκα αμέσως. «Αδιαφορώ για τον σεβασμό που σας εμπνέω. Τώρα που μάθατε ότι είμαι ιερέας μου δείχνετε σεβασμό, αλλά ο άνθρωπος που είμαι, καταστράφηκε βάνουσα προ ολίγου από εσάς... Η ιεροσύνη μου δεν παρέχει το δικαίωμα για κανένα επιπλέον σεβασμό. Θέλετε να σεβαστείτε εμένα και τους νεαρούς που με συνοδεύουν ως απλά ανθρώπινα όντα».

Επειδή τώρα οι αστυνομικοί συνήθως με αναγνωρίζουν, συχνά μου ζητούν ένα αυτόγραφο το οποίο αρνούμαι να δώσω εφόσον δεν μου έχουν δώσει εκείνοι το δικό τους. Ένα αυτόγραφο, δεν έχει καμία σημασία. Αλλά μια φιλική λέξη από σένα και μια από μένα, όταν ανταλλάσσονται, τοποθετούν τους ανθρώπους σε επίπεδο ισότητας. Η Εκκλησία δεν έχει ανάγκη από αστέρες, ούτε από βεντέτες. Έχει ανάγκη από την ταπεινοσύνη που αποκαλύπτουμε, από την φτώχεια που ζούμε, από τα πλούτη που διαθέτουμε προς όφελος των άλλων. Έχω χιλιάδες αυτόγραφα από νέους τα οποία φυλάσσω επιμελώς.

Η ενδυματολογική αλληλεγγύη μου, ακολουθήθηκε σύντομα από την αλληλεγγύη στη γλώσσα. Το λεξιλόγιο ενός ιερέα, αποτελείται, περίπου, από είκοσι χιλιάδες λέξεις. Του επισκόπου, προφανώς σαράντα χιλιάδες... Μπρος στις διακόσες λέξεις του λεξιλογίου των νέων του δρόμου, ήμουν αναγκασμένος να μάθω αυτή τη γλώσσα τους. Πράγμα που έκαμα. Ίσως με κατηγορήσουν γι' αυτό, όμως η αγάπη για τους ανθρώπους φτάνει μέχρι εκεί. Θα μου πείτε, οι νέοι που συναντούμε σε διαλέξεις και συζητήσεις, δεν είναι περιθωριακοί. Όμως τα δικά μου περιθωριακά παιδιά, είναι μαζί μου, με συνοδεύουν. Παρευρίσκονται σε όλες τις αίθουσες διαλέξεων και αυτά που λέω θα πρέπει πριν απ' όλα να τα καταλαβαίνουν.

Ένα άλλο είδος αλληλεγγύης, που σχεδόν σοκάρει, ήταν να αντιπαρατεθώ με τη βία που είναι το κυρίαρχο ατού των νέων περιθωριακών. Με άλλα λόγια, αναγκάστηκα να μάθω να πιάνομαι στα χέρια. Είναι προφανές ότι στο Σεμινάριο, δεν είχα ακολουθήσει μαθήματα καράτε. Περιφερόμενος στους δρόμους τα βράδια, και όντας παρών κατά τη διάρκεια συμπλοκών, μου ήταν σχεδόν αδύνατο να αποσυρθώ για να διαβάσω την «ακολουθία» μου... Αναγκάστηκα να μάθω να βαράω και εγώ μπουνιές. Ιδιαίτερα ένα βράδυ, που βρέθηκα μπροστά σε μια άγρια βία. Κάποιος νεαρός με πρόσβαλε εμπρός σε ολόκληρη την ομάδα μου. Προσευχήθηκα για λίγα δευτερόλεπτα και πίστεψα ότι άκουσα την απάντηση του Κυρίου: «Δόστου να καταλάβει!» Και έτσι έκαμα. Όμως, από τα πολλά κτυπήματα, η μούρη μου παραμορφώθηκε: Τα τόξα των φρυδιών μου πρήστηκαν και μάτωσαν, δόντια έσπασαν, αλλά πάλεψα μέχρι τέλους. Αν δεν το έκανα, θα είχα χάσει κάθε αξιοπιστία στα μάτια των νέων του δρόμου.

Με μπουνιές στη μούρη, δεν λύνονται τα προβλήματα, όλοι το ξέρουμε. Αλλά η αγάπη του ενσαρκωμένου μέσα στον κόσμο Ευαγγελίου, μπορεί να μας οδηγήσει μέχρι εκεί. Οι νέοι αυτοί, συνηθισμένοι στο μίσος και μακριά από την αγάπη, χρησιμοποιούν λέξεις και κάνουν χειρονομίες βίαιες. Να τους αντιμετωπίσεις με το δικό τους τρόπο, είναι γι' αυτούς τιμή. Επί ενάμιση χρόνο πήρα μαθήματα καράτε για να αποκτήσω την ικανότητα επίθεσης σε πολύ δύσκολες στιγμές. Κατάλαβα ότι μπορεί κανείς να χτυπήσει με αγάπη όταν δεν απομένει πια τίποτε άλλο να κάνει. Ασφαλώς το θέμα δεν είναι να επιτεθεί κανείς, αλλά, αν είναι δυνατόν, να αμυνθεί, να μην είναι υπερβολικά ευάλωτος μπροστά στον επιτιθέμενο. Να αρνηθείς την μάχη σημαίνει να

αρνηθείς την αλληλεγγύη τους. Δίνω ένα καλό Ευαγγελικό χτύπημα. Στην αρχή χτυπάω, κατόπιν ευλογώ...

Αλληλεγγύη με τον πιο φτωχό

Αλληλεγγύη με τον πιο φτωχό σημαίνει καταρχήν ότι ξέρω να τον ακούω ακούραστα και απόλυτα. Ας μην ενδιαφερόμαι για εκείνον, τον ακούω όμως με πολύ μεγάλη προσοχή. Μου χρειάστηκαν δέκα χρόνια για να βιώσω αυτή την αλληλεγγύη του δρόμου. Είναι ένα δίδαγμα εξαιρετικό. Η βαθιά ακρόαση αυτών των χαμένων νέων, με οδήγησε σε παιδαγωγικούς δρόμους απολύτως πρωτότυπους. Οι νέοι, κάθε τόσο, μου έλεγαν. «Σε τι ωφελεί που μας έβγαλες από την βρωμιά; Το σπίτι υποδοχής στο Παρίσι είναι καταπληκτικό, αλλά διακόσια μέτρα πιο πέρα πωλούν ναρκωτικά και σε μας τους ανήλικους προσφέρουν, όσο θέλουμε, αλκοόλ. Βρες ένα ερείπιο μακριά από το Παρίσι και θα το μετατρέψουμε σε σπίτι. Θα το κτίσουμε εμείς οι ίδιοι, με τα χέρια μας και από αληθινές πέτρες».

Λίγο αργότερα και σε απόσταση εννιακοσίων χιλιομέτρων από το Παρίσι, ξεκινούσε μια καταπληκτική περιπέτεια. Πριν από 21 χρόνια, αγοράζω πράγματι ένα ερείπιο. Τετρακόσοι νέοι, ονομαζόμενοι «άχρηστοι», έκαμαν δέκα χρόνια για να το κτίσουν. Τα συγγραφικά μου δικαιώματα από τα βιβλία μου, επέτρεψαν να κτιστεί ένα υπέροχο σπίτι, μια επαρχιακή οικοδομή από πέτρες. Εκεί εφαρμόζουμε τη ζωοθεραπεία, έναν όρο βάρβαρο που θα εξηγήσω με δύο λόγια. Διαπίστωσα το εκπληκτικό ένστικτο που έχουν οι νέοι μου απέναντι στα ζώα. Γι' αυτό και δημιουργήσαμε μια κιβωτό του Νώε με 25 κατηγορίες ζώων. Σ' αυτήν υπάρχουν από αγριογούρουνα μέχρι μέλισσες, από άλογα μέχρι λάμα, από παγώνια μέχρι χέλια κ.τ.λ. Οι νέοι, βγαίνοντας από τη φυλακή και φθάνοντας εκεί, βρίσκονται αμέσως με ένα κουβά στο χέρι για να ταΐσουν τα πρόβατα.

Δεν υπάρχει πρόθεση απομάκρυνσης των νέων αυτών από την πόλη στην οποία θα επιστρέψουν, αλλά να περάσουν αρκετό διάστημα εκεί, στο εξοχικό σπίτι, για να διοχετεύσουν τη βιαιότητά τους. Εξάλλου αυτό μου ζήτησαν οι ίδιοι και μετά από 21 χρόνια εμπειρίας, τα αποτελέσματα είναι εντυπωσιακά. Το όνειρο των νέων του Παρισιού – που ζουν μέσα σε πύργους ανυπόφορους – είναι να αποκτήσουν και αυτοί, κάποια μέρα, το δικό τους σπίτι. Βγαίνοντας από το σπίτι που οι ίδιοι έκτισαν στην Επαρχία, μπορούν και ξέρουν να ακούνε τις κραυγές των ζώων που περιποιήθηκαν και αγάπησαν.

Η αλληλεγγύη μου με την Εκκλησία του Παρισιού είναι πλήρης. Είμαι αλληλέγγυος με τους ιερείς του Παρισιού, ιδιαίτερα με αυτούς που καταναλώνονται για την εξυπηρέτηση των νέων που κανείς δεν επιθυμεί. Μην προσπαθείτε να παρατηρείτε πρώτα τους γνωστούς ιερείς που βγαίνουν στην τηλεόραση και έχουν γράψει βιβλία. Οι ιερείς που θαυμάζω στο Παρίσι, είναι εκείνοι που είναι υποχρεωμένοι να κάνουν πάνω από δέκα κηδείες την εβδομάδα υπηρετώντας σε παρεκκλήσια Νοσοκομείων, κηδεύουν δηλαδή ανθρώπους που συνήθως δεν γνωρίζουν και βλέπουν, σχεδόν καθημερινά, οικογένειες που κλαίνε.

Είμαι επίσης αλληλέγγυος με διάφορα κοινωνικά στρώματα. Είμαι «εξειδικευμένος παιδαγωγός» και η εργασία μου με φέρνει σε επαφή με άλλους παιδαγωγούς, δικαστές, αστυνομικούς, κ.τ.λ. Χρειάζεται μεγάλη πνευματικότητα εμπρός σε επαγγελματίες συχνά φθαρμένους από τη δουλειά τους οι οποίοι μετά από κάποια χρόνια καταλήγουν

να έχουν διαχειριστεί όλες τις αθλιότητες του κόσμου χωρίς πάντοτε να συνειδητοποιούν το ανθρώπινο στοιχείο αυτών των εξαθλιωμένων νέων. Συναντώ δικαστές και καμιά φορά αστυνομικούς καταπληκτικούς. Κάποτε ένας χριστιανός αστυνομικός συλλαμβάνει ένα δεκαπεντάχρονο έφηβο ο οποίος τον έβριζε με μια ανήκουστη βιαιότητα. (ο αστυνομικός, εξοργισμένος, θα μπορούσε να τον σπάσει στο ξύλο). Ωστόσο το κοιτάζει στα μάτια και του λέει: «Πόσο θα έχεις υποφέρει στη ζωή σου για να είσαι τόσο βίαιος!». Το αγόρι, σαν παιδί που ήταν, έβαλε τα κλάματα και άρχισε τη συζήτηση με τον αστυνομικό που διήρκεσε μια ώρα.

Σε μια νέα ζωή κατεστραμμένη, στιγμές όπως αυτή, θα παραμείνουν ανεκτίμητες.

Είμαι αλληλέγγυος με όλους και όλες που θέλουν να ζήσουν με αγάπη μέσα στην πόλη του Παρισιού ή αλλού.

Τα όρια της αλληλεγγύης μου είναι σημαντικά. Ευχαρίστως να βρίσκομαι με τους νέους περιθωριακούς, είναι η αποστολή μου μέσα στην Εκκλησία. Μέσα σ' αυτό τον κόσμο των νέων που είναι ψεύτες, διεστραμμένοι, κλέφτες, είμαι σε αντιπαράθεση με υποχρεωτικούς συμβιβασμούς. Εμπρός σε ένα κόσμο ανήθικο ή χωρίς ηθική, όπου το χρήμα θα πρέπει να αντληθεί από το πορτοφόλι σας με κάθε δυνατή και απίθανη κομπίνα, οφείλουμε να αμυνθούμε. Αυτή ακριβώς είναι η διαφορά μας από αυτούς και η οποία θα τους βοηθήσει να αλλάξουν. Δεν γνώρισαν ένα άνθρωπο που να τους έμαθε την αγάπη, την τιμιότητα. Θυμάμαι το τρομερό χαστούκι που δέχτηκα από τον πατέρα μου όταν έκλεψα μήλα από τον γείτονά μας. Και το θυμάμαι ακόμη περισσότερο γιατί τα μήλα ήταν αγίνωτα και χαλασμένα! Όμως παρόμοια μαθήματα σε βάζουν στο σωστό δρόμο. Όταν κανείς δεν δίδαξε στο νέο το σεβασμό του άλλου, της παρουσίας του, και της καρδιάς του, πως θέλετε ο νέος αυτός να σεβαστεί τον εαυτό του;

Ακούστε καλά την ιστορία ενός δεκατετράχρονου νέου του Γιαννάκη, καταδικασμένου για όλη τη ζωή. «Ξέρεις, Guy, αυτό που θυμάμαι, από το πιο μακρινό μου παρελθόν, δηλαδή προ τεσσάρων – πέντε περίπου, ετών, είναι το ξύλο που μου έδινε ο πατέρας μου τα βράδια. Ποτέ δεν επέστρεψε στο σπίτι χωρίς να με χτυπήσει. Έπινε. Και κάθε βράδυ κρυβόμουν σε διαφορετικό σημείο, στην ντουλάπα, κάτω από τη σκάλα, στον μπουφέ, αλλά με έβρισκε και με χτυπούσε ακόμη πιο δυνατά. Ένα βράδυ είπα στον εαυτό μου. «Ξέρω που θα κρυφτώ. Στο σπιτάκι του σκύλου, δεν πρόκειται να με βρει». Και πρόσθεσε: «Το μόνο πλάσμα στον κόσμο που αγάπησα, είναι ο σκύλος μου». Κρύβεται στο σπιτάκι, ο πατέρας φθάνει, η οργή και τα ουρλιαχτά του ακούγονται, και τελικά τον βρίσκει. Μπροστά στα μάτια του Γιαννάκη, σκοτώνει το σκύλο του. Κατόπιν τον ξυλοκοπάει τόσο άγρια, που του σπάει την ωμοπλάτη. Την επόμενη μέρα βρίσκεται στο Νοσοκομείο με την ωμοπλάτη στο γύψο και ανείπωτη ψυχική απελπισία. Τέλος πρόσθεσε: «Σύρθηκα στα τέσσερα με σπασμένη ωμοπλάτη, για να πλησιάσω το σκύλο μου που ψυχορραγούσε και ήπια το αίμα του». Αν και πολύ μικρός, είπα μέσα μου: «Η δύναμη, η αγάπη αυτού του ζώου που αγαπούσα τόσο πολύ, θα περάσουν μέσα μου». Πώς να είσαι κανονικός ζώντας αυτές τις καταστάσεις;

Επί τριάντα χρόνια μένω κατάπληκτος όταν διαπιστώνω ότι είναι δυνατόν να τυραννούν τα παιδιά μ' αυτό τον τρόπο. Πόσο ήμουν τυχερός και πόσο τυχεροί είστε σεις οι νέοι που έχετε γονείς να σας περιμένουν σπίτι με ανοικτές αγκάλες και ενδιαφέρονται να σας ρωτήσουν πως είστε. «Απολαύστε, απολαύστε αυτή την τύχη. Αλλά έχετε την ευθύνη να τη δώσετε και στους άλλους. Απολαύστε τη και δώστε τη και στους άλλους!».

Ως προς τα όριά μου μέσα σε ένα κόσμο ανήθικο ή χωρίς ηθική, έχω να πω τα εξής. Πρέπει να φθάσω στο ύψιστο δυνατό σημείο. Μου άρεσε ιδιαίτερα που ο Ιωάννης-Παύλος Β΄ τόνιζε αυτή τη διάσταση καλώντας τον κόσμο να στοχεύει πολύ ψηλά. Και όταν από το πρωί μέχρι το βράδυ ζεις μέσα στη λάσπη, είναι ωραίο πράγμα να βάζεις την μπάρα όσο γίνεται ψηλότερα. Όχι μέτρια, ούτε χαμηλά, αλλά πάρα πολύ ψηλά.

Τα όριά μου. Είμαι αμαρτωλός και το γνωρίζω. Όταν με εγκωμιάζουν, λέω καταρχήν ότι αυτοί που με βοήθησαν να γίνω αυτός που είμαι, είναι οι «περιθωριακοί» μου νέοι. Πράγματι, οι φτωχοί με τους οποίους ζω, οι μικροί, οι καταπιεσμένοι, είναι αυτοί που με έκαναν αυτό που είμαι γιατί είναι κοντά στον Κύριο.

Τα όρια σε σχέση με την κοινωνία που καταδικάζει πάντα τους ίδιους: «Έχεις χρήματα? Τότε θα αποκτήσεις περισσότερα. Δεν έχεις? Τότε θα πεθάνεις αδελφέ μου». Όσο πιο σύγχρονη γίνεται η κοινωνία μας, τόσο περισσότερους περιθωριακούς δημιουργεί. Τα γνωρίζετε, τα όρια αυτά είναι απελπιστικά. «Σε τι χρησιμεύει η συνέχιση του αγώνα μας;» Αυτό μπορούμε να το πούμε για την Αφρική, για κάθε Ήπειρο και Χώρα. Μπορούμε επίσης να ονειρευόμαστε ότι αγωνιζόμαστε για μια κοινωνία με ίση και δίκαιη κατανομή των αγαθών.

Όρια είχα επίσης και στην αναγγελία του Ευαγγελίου. Θέλησα να τους μιλήσω για τον Ιησού Χριστό ευθύς εξ αρχής. Κάποιος νεαρός που έζησε ένα μεγάλο μαρτύριο στο σπίτι του αποφάσισε να μου μιλήσει γι' αυτό και μου είπε. «Μίλησέ μου λίγο για το Θεό σου». Και προφανώς του μίλησα. «Για πες μου Γκυ, ο καλός σου Θεός της αγάπης έφτιαξε τους γονείς μου; Οι γονείς μου με έκλεισαν στο πατάρι όπου ήμουν υποχρεωμένος να κάνω όλες μου τις ανάγκες. Βγήκα από αυτό μετά από έξι μήνες, γιατί κάποιος, τη νύκτα άκουσε επιτέλους τις φωνές μου. Και έφτιαξε ο καλός σου Θεός αυτούς τους γονείς μου;»

Το κήρυγμα του Ευαγγελίου...

Το κήρυγμα του Ευαγγελίου είναι για μένα να σωπαίνω και να ζω την αγάπη μέσα στη σιωπή. Όσο οι νέοι του δρόμου δεν έχουν ανακαλύψει την ανθρώπινη αγάπη, δεν θα ανακαλύψουν την αγάπη του Χριστού, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις. Φυλάω μέσα μου την παρακάτω φράση: «Να ζω με τέτοιο τρόπο ώστε από μόνη της η ζωή μου να κάνει τους άλλους να σκεφτούν ότι είναι αδύνατο να μην υπάρχει Θεός».

Αν τα χέρια σας είναι αγάπη και μοίρασμα, αν η καρδιά σας είναι τρυφερότητα, τότε ο Θεός θα αποκαλυφθεί οπωσδήποτε. Πετώντας το Θεό στα μούτρα των άλλων δεν τους μεταστρέφεις.

Από πού αντλώ τις πηγές μου; Μέσα από την αγάπη του Χριστού και της Εκκλησίας. Δεν ξεχνώ ποτέ. «Όπου είναι ο επίσκοπος, εκεί είναι και η Εκκλησία». Αντλώ τις πηγές μου μέσα από τις πυγολαμπίδες που είστε εσείς. Κάθε χριστιανός πρέπει να είναι πηγή χαράς. Να βλέπω να τείνετε το χέρι κατά την κοινωνία για να λάβετε, με απληστία, το Χριστό, να συναντιούνται τα βλέμματά μας ενώ σας δίνω αυτό το δώρο του Θεού, είναι για μένα πηγή δύναμης. Πολλοί από σας έχουν διαβάσει τα βιβλία μου. Αυτά δεν είναι η Βίβλος. Απλά είναι ένα μέσο να σας συναντήσω και ίσως να σας βοηθήσω, κυρίως αποκαλύπτοντας αυτό που κρύβεται πίσω από την βιαιότητα αυτών των νέων.

Η σημαντικότερη πηγή μου: Η προσευχή. Πιστεύω απόλυτα στην θαυματουργική αποτελεσματικότητά της. Είναι η ισχυρότερη δύναμή μου. Κάθε δέκα μέρες, προσεύχομαι δύο μέρες βυθισμένος στη σιωπή και ακούγοντας τον Ιησού Χριστό. Δύο μέρες απόλυτης, πλήρους, ολοκληρωτικής σιωπής για το Θεό.

Νέοι, αφιερώστε χρόνο για το σκοπό αυτό. Συμφωνώ με τις γιορτές, τα τραγούδια, τα παιχνίδια, ζήστε τα με την καρδιά σας. Αλλά, κάθε τόσο να απομακρύνεστε από τη φασαρία και ενδεχομένως από την ομάδα, για να προσευχηθείτε. Είναι πολύ σημαντικό. Ο Θεός δεν βρίσκεται παρά μόνο μέσα στη σιωπή.

Και πάλι αλληλεγγύη

Η αλληλεγγύη σας με τους φτωχότερους από σας; Υπάρχει μια τρομερή απόσταση ανάμεσα σ' αυτό που είστε, ζείτε και κατέχετε και αυτό που ζουν οι νέοι που βρίσκονται εδώ, κοντά μου. Δεν έχουν κυριολεκτικά τίποτε, γονείς δεν υπάρχουν, μέλλον δεν υπάρχει.

Το Παρίσι είναι μια ωραία πόλη. Ο Δήμος ασχολείται πώς να περισυλλέξει τα περιττώματα των σκυλιών. Αλλά ένας νέος από τη Γουαδελούπη, που ζούσε επί τρεις μήνες από τους κάδους απορριμμάτων, και μαζί με τους κλοσάρ, οδηγήθηκε από τους τελευταίους στο σπίτι υποδοχής. Κατάφεραν να βρουν τη διεύθυνσή μου στο βιβλίο μου «Ένας ιερέας με τους περιθωριακούς νέους», που μάζεψαν στα σκουπίδια. Οι γονείς του είχαν αλλάξει διεύθυνση μετά την εξαφάνιση αυτού του νεαρού χωρίς να τη δηλώσουν σε κανένα.

Συναντάτε τους φτωχούς, τα εγκαταλειμμένα μικρά παιδιά, τους κλοσάρ, μέσα στους δρόμους του Παρισιού και παντού όπου ζείτε. Βλέπετε άπειρα χέρια τεταμένα παντού. Αλλά αν βάλετε κάποιο κέρμα μέσα σ' αυτά τα χέρια, προσπαθήστε, λίγο αργότερα, να θυμηθείτε το χρώμα των ματιών αυτού που έτεινε το χέρι. Εάν το θυμάστε, σημαίνει ότι συναντήσατε ένα πρόσωπο. Εάν δεν το θυμάστε, δεν συναντήσατε παρά ένα εμπόδιο, μια πέτρα, ένα πράγμα.

Και μην κάνετε όπως τη νεαρή κοπέλα, η οποία μετά από μια σχετική διάλεξη, θέλησε να τρέξει να δει τους νέους περιθωριακούς. Τη θυμάμαι ακόμη, με βλέμμα αγαθό, να μου λέει: «Θέλησα να πάω να συναντήσω νέους περιθωριακούς σε ένα καφέ και τους είπα: «Σας αγαπώ!» Ο μεγαλύτερος προχώρησε προς εμένα λέγοντας: «Έχεις όρεξη να φιληθείς; Να σε συνοδεύσω αμέσως». Είναι ένας κόσμος διαφορετικός από το δικό σας. Μείνετε στο δικό σας κόσμο. Υπάρχουν τόσοι πολλοί φτωχοί δίπλα σας.

Καταρχήν τα παιδιά των χωρισμένων γονιών. Οι πιο κουτοί στην τάξη, οι λιγότερο ευνοημένοι, αυτοί και αυτές που δεν βοηθήθηκαν από τη φύση. Είναι το περιβάλλον σας και μέσα σ' αυτό θα σπείρετε τον καλό σπόρο της αγάπης.

Θέλετε να βοηθήσετε τη Ρουάντα, την παλιά Γιουγκοσλαβία; Είστε υποκριτές αν αγοράζετε ρύζι και αφήνετε γεμάτο το πιάτο μετά το φαγητό σας. Είστε ψεύτες αν πετάτε τις προμήθειες, που με τόση αγάπη ετοίμασαν οι γονείς σας. Η βοήθεια στους τόσο μακρινούς και πολυάριθμους φτωχούς, μπορεί να γίνει ένα καταπληκτικό άλλοθι για μας τους καλοβολεμένους Ευρωπαίους.

Η άμεση αλληλεγγύη σας είναι να πλησιάσετε τους νέους που είναι μόνοι. Και μην ξεχνάτε. Ο πρώτος σας πλησίον είναι οι γονείς σας, τα αδέρφια και οι αδελφές και ασφαλώς οι παππούδες σας. Αυτή είναι η Τριάδα της Αγάπης σας. Μην πέσετε στον κόσμο του χρήματος, του πλούτου, όπου σημαντικό είναι το οικονομικό αποτέλεσμα.

Η διαθήκη του Χριστού δεν τοποθετήθηκε σε Τραπεζικό λογαριασμό του Χριστού, αλλά στο πλύσιμο των ποδιών. Τα συνδεδεμένα με την αγάπη και την πιστότητα προβλήματα που σας βασανίζουν, είναι πάρα πολλά. Εμείς, οι ιερείς, θα σας βοηθήσουμε όσο μπορούμε, ακούγοντας και συζητώντας γι' αυτά μαζί σας.

Μια από τις μεγαλύτερες υποχρεώσεις και μαρτυρίες της εποχής μας είναι η σαφής τοποθέτησή μας απέναντι στην καρδιά μας, στο σώμα μας και στην σεξουαλικότητά μας. Και κατόπιν, ήδη από αύριο, ακολουθήστε ξανά το δρόμο της Ευχαριστίας. Η πιο μεγάλη στιγμή της ζωής μου είναι να κάνω να κατέβει η αγάπη μέσα στα γυμνά μου χέρια και να Σας τη δώσω. Για σας η μεγάλη στιγμή είναι να τη λάβετε. Αν όμως πηγαίνετε στην Ευχαριστία ακολουθώντας τον άλφα ή τον βήτα ιερέα, τότε θα παρακολουθήσετε μια πολύ κακή Λειτουργία. Διαλέγετε, παίρνετε, αφήνετε. Ξεπεράστε τα πρόσωπά μας, επικεντρωθείτε στην ουσία του μυστηρίου. Μελετάτε το καταπληκτικό μυστήριο της Ευχαριστίας και μην ξεχνάτε την εντολή του Χριστού. Καταρχήν, δεν είναι «Αγάπα τους άλλους όπως τον εαυτό σου», είναι «Αγάπα πρώτα τον εαυτό σου, αγάπα το άτομό σου, αγάπα το κορμί σου, αγάπα την καρδιά σου, αγάπα τη σεξουαλικότητά σου, αγάπα αυτό που είσαι. Έχεις μια ζωή να οικοδομήσεις. Όταν θα αγαπήσεις αρκετά τον εαυτό σου, θα είσαι σε θέση να αγαπήσεις τον άλλο. Δύσκολα πάει κανείς προς τον άλλο όταν δεν τα έχει καλά με τον εαυτό του».

Κάθε τόσο, να συγκεντρώνεστε και να μελετάτε το μυστήριο της Εκκλησίας. Αφιερώστε χρόνο για να την αγαπήσετε. Τότε θα ξέρετε να την κάνετε και Εκείνη να αγαπά.

Guy Gilbert

Από το βιβλίο «*Mon premier amour*»

Μφρ. Ανδριώτης Πέτρος - Λουτράκι 25/3/2006

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ Το μήνα Σεπτέμβριο 2006

Οι τρεις Αρχάγγελοι

Μιχαήλ, Γαβριήλ, Ραφαήλ,
τρία ονόματα της Γραφής.
τρία μυθικά ονόματα
που τα εξελιγμένα πνεύματά μας
παραπέμπουν με ευκολία
στα σκονισμένα ράφια
ενός πολιτισμού προ-επιστημονικού.

Και όμως, η Γραφή αναφέρει αυτά τα τρία ονόματα
για να καταστήσει επώνυμες
τρεις αποστολές που εμπιστεύτηκε ο Θεός :

Ο Μιχαήλ : ο νικητής του κακού,
ώστε ο άνθρωπος να αποδεχτεί
το στοίχημα της ζωής του και του θανάτου του.

Ο Γαβριήλ : ο ευαγγελιστής της Μαρίας,
ώστε ο άνθρωπος να γνωρίσει
τη Μεγάλη και Καλή Είδηση.

Ο Ραφαήλ : ο οδηγός και ο προστάτης του Τοβία
στους δρόμους ενός μεγάλου ταξιδιού,
ώστε ο άνθρωπος να κατανοήσει
πως ο Θεός ενδιαφέρεται επίσης
για τα ασήμαντα πράγματα της ζωής μας.

Ανοίγω τους ορίζοντες της προσευχής μου

Με εκατομμύρια χριστιανούς : Προσφέρω την ημέρα μου στο Θεό και προσεύχομαι για τους σκοπούς που ο άγιος Πατέρας προτείνει κάθε μήνα σε ολόκληρη την Εκκλησία, για την Εκκλησία και για τον Κόσμο.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ, ΠΡΟΣΦΕΡΩ ΣΤΟ ΘΕΟ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥ :

Οι χρήστες των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας να ενεργούν με συνείδηση και υπευθυνότητα.

Τα ΜΜΕ, συχνά αντικαθιστούν τους θεσμούς της διαπαιδαγώγησης, προτείνοντας πολιτιστικά πρότυπα και συμπεριφορές όχι πάντοτε θετικές, απέναντι στα οποία οι νέοι ιδιαίτερα είναι απροστάτευτοι. Είναι λοιπόν απαραίτητο να προσφέρονται πολιτιστικά εργαλεία κατάλληλα που να προτρέπουν στο διάλογο, με σκοπό να τοποθετούνται θετικά στην επιλογή της ενημέρωσης, σεβόμενα τον άνθρωπο και τη συνείδησή του.

Ο χριστιανικός λαός να θεωρεί πρωταρχική ανάγκη τη συνεχή επιμόρφωσή του.

Η Εκκλησία βρίσκεται σε πορεία για την αποστολή της! Έχει γι' αυτό, σήμερα ακόμα, ανάγκη από «προφήτες» ικανούς να ξυπνήσουν στη χριστιανική κοινότητα την πίστη στο θείο Λόγο, ο οποίος μας αποκαλύπτει το Θεό πλούσιο σε ευσπλαχνία (Εφ 2, 4). Έφθασε ο χρόνος για να προετοιμάσουμε τη νέα γενεά των ιεραποστόλων, που δεν θα φοβούνται να διακηρύττουν το Ευαγγέλιο. Είναι σημαντικό, κάθε βαπτισμένος να περάσει από μια πίστη συμβατική, σε μια ώριμη πίστη, η οποία να εκφράζεται μέσα από ξεκάθαρες επιλογές και τρόπο ζωής, όλο πεποίθηση και γενναιότητα. Μόνο παρόμοια πίστη, που περνά μέσα από τη λειτουργική ζωή και την αδελφική αγάπη, μπορεί να είναι τροφή για την κοινότητα των μαθητών του Κυρίου και να ανοικοδομεί την ιεραποστολική Εκκλησία, απελευθερωμένη από ψεύτικους φόβους, εφόσον στηρίζεται πάνω στην αγάπη του Πατέρα.

Προσεύχομαι με τις περικοπές του Ευαγγελίου των Κυριακών

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Η κακή απομόνωση

Δεν υπάρχει προσευχή χωρίς απομόνωση, έχουμε πει. Πράγματι για να προσευχηθεί κανείς πρέπει να κάνει σιωπή, να αποσυρθεί από τις καθημερινές του ασχολίες. Η εσωτερική φωνή ακούγεται μόνο στη σιωπή από τους εξωτερικούς θορύβους.

Και όμως η απόλυτη απομόνωση δεν είναι καλή

Η απόλυτη απομόνωση μοιάζει μ' εκείνον που θα ήθελε να αναπνέει συνέχεια οξυγόνο χωρίς να εκπνέει ποτέ. Γρήγορα θα πήγαινε από ασφυξία.

Αυτά που ανακαλύπτουμε μέσα στην απομόνωση είναι καλό να τα μοιραζόμαστε με κάποιον.

Ο Πνευματικός Διάλογος

Το να συζητήσω με κάποιον αυτά που ανακαλύπτω στη διάρκεια της προσευχής μου είναι χρήσιμο για να μην γυρίζω «γύρω-γύρω όλοι...»!

Είναι επομένως χρήσιμο στον καθένα να επιλέξει κάποιον, που να ξέρει να ακούει, κάποιον που έχει περισσότερη εμπειρία και του οποίου οι συμβουλές θα μπορέσουν να τον βοηθήσουν.

Ποιον να επιλέξω ;

Αυθόρμητα σκεπτόμαστε σ' ένα ιερέα. Αλλά δεν είναι απαραίτητο να είναι ένας ιερέας για να ξέρει να ακούει.

Μπορούμε να ζητήσουμε αυτή την υπηρεσία σε μια μοναχή ή σε ένα φίλο με περισσότερη εμπειρία πάνω στο θέμα μας. Αρκεί να μην καταντήσουμε όπως τις μέλισσες που πηγαίνουν από το ένα λουλούδι στο άλλο. Το να ζητάει κανείς αυτή την υπηρεσία, κάθε φορά σε διαφορετικό πρόσωπο κινδυνεύει να χάσει τη συνοχή που χρειάζεται. Είναι σημαντικό ο καθοδηγητής μας να μπορέσει σιγά-σιγά να μας γνωρίσει καλύτερα. Πρέπει να τολμήσουμε.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΣΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

Κυριακή 03 Σεπτεμβρίου 2006

22^η Κυριακοδρομίου Β' : **Τόλμη και Καλοσύνη**

Μάρκου 7, 1...23

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να εκφράσει ο καθένας την πίστη του και να εκφράσει το μυστήριο του Χριστού, είτε με τη μουσική, είτε με μια ωραία ιεροτελεστία όπου ο καθένας συμμετέχει ενεργά... Αλλά επίσης ποιος δεν εκνευρίστηκε επίσης με τη στάση κάποιου ιερέα ή με τις αντιδράσεις ορισμένων πιστών, «εγώ να ξαναπατήσω σ' αυτή την ενορία»; Πόσοι από μας δεν εκφραστήκαμε μ' αυτό τον τρόπο; Το σημερινό Ευαγγέλιο θέτει σε αμφισβήτηση αυτή τη στάση μας.

Ο Ιησούς μας καλεί να ξεπεράσουμε τη στάση της απόρριψης. Μας ωθεί στην προσκαρτερία. Μια πρακτική διαφορετική δε μπορεί να αξιολογηθεί παρά μόνο από το πνεύμα που τη διέπει. Αυτή η άσκηση διάκρισης μας προσκαλεί να επιδείξουμε την εύνοιά μας. Μας προσκαλεί να διακρίνουμε την καλύτερη πλευρά στη συμπεριφορά του άλλου και έτσι να μπορέσουμε να δεχτούμε την καλή είδηση εκείνου που ενεργεί με διαφορετικό τρόπο. Αυτή η ευρύτητα πνεύματος

καθαρίζει το βλέμμα και γαληνεύει την καρδιά. Αντλεί την τόλμη και την ήρεμη βεβαιότητα στον Ιησού Χριστό που είναι η ειρήνη μας.

Κυριακή, 10 Σεπτεμβρίου 2006

23^η Κυριακοδρομίου Β΄ : **Αφήνω να μ' αγγίξει...**

Μάρκου 7, 31-37

Ο Ιησούς αγγίζει το σώμα του κωφάλαλου. Δεν αρκείται να επιθέσει τα χέρια όπως του προτείνουν οι σύντροφοί του. Ο προφήτης δεσμεύεται σ' αυτή τη σχέση. Επιλέγει ένα τρόπο θεραπείας που επιφέρει μια αυθεντική επικοινωνία : την επικοινωνία του σώματος. Ο Ιησούς θέτει τα δάχτυλά του στα αυτιά του αρρώστου, αγγίζει τη γλώσσα του άλαλου, που δεν ξέρει να μιλάει, χρησιμοποιεί το σάλιο του. Όλα αυτά με απόλυτη διακριτικότητα, μακριά από τα μάτια του πλήθους.

Αφήνω να μ' αγγίξει, αποδέχομαι σιωπηλά για να μην καταστρέψω τη σχέση ή απλά αποδέχομαι αυτή τη σχέση. Το άγγιγμα υπονοεί ότι αποδέχομαι τον άλλο γι' αυτό που είναι και αποδέχομαι τον εαυτό μου γι' αυτό που είμαι. Η ανθρώπινη συντροφικότητα προϋποθέτει αυτή τη σχέση. Το δώρο της θεραπείας δεν ανήκει σε όλους. Αλλά ορισμένες χειρονομίες κάνουν το θαύμα τους, όπως : να ανοίξεις τα χέρια σου σ' ένα παιδί που κλαίει, να δώσεις το χέρι σ' ένα άρρωστο, να χαϊδέψεις το πρόσωπο ενός μελλοθανάτου... χειρονομίες που δεν έχουν ανάγκη από λόγια. Καλούν στην επικοινωνία : μάθε, ο Θεός σε αγαπάει.

Κυριακή 17 Σεπτεμβρίου 2006

24^η Κυριακοδρομίου : **Η αποκάλυψη του Μεσσία**

Μάρκου 8,27-35

Ο άγιος Μάρκος, σε πολλά σημεία του Ευαγγελίου του, αναφέρεται «στο Μεσσιανικό Μυστικό» που δεν είναι άλλο από την αποκάλυψη του Μεσσία. Ο Ιησούς προσπαθεί να μεταδώσει στους ανθρώπους την αληθινή φύση του και την αληθινή αποστολή του. Γι' αυτό συχνά ζητάει να μην πουν τίποτα σε κανένα για να μην παραπλανήσουν τους ανθρώπους για το ποιος είναι αληθινά. Στην Παλαιά Διαθήκη η αναγγελία του Μεσσία γίνεται με δυο πτυχές. Υπάρχει η αναγγελία του Μεσσία θριαμβευτή, όπως ο Δαβίδ και ο Σολομών, οι δυο μεγάλοι βασιλείς του Ισραήλ. Και ο Μεσσίας θα είναι βασιλιάς και η βασιλεία του δεν θα έχει τέλος. Η δεύτερη πτυχή η λιγότερο κολακευτική που όλοι θα ήθελαν να αποσιωπήσουν, είναι ο Μεσσίας που υποφέρει, τον οποίον καταδιώκουν, βασανίζουν, περιφρονούν, όλα αυτά δεν είναι σε αρμονία με την ιδέα που έχουμε του Θεού. Ο πόνος, η φτώχεια, ο θάνατος δεν είναι σημεία του Θεού αλλά της αμαρτίας. Αλλά ο Μεσσίας είναι αναμάρτητος. Τώρα μπορούμε να κατανοήσουμε τη φροντίδα του Ιησού, να μην περάσει μια εσφαλμένη έννοια για το πρόσωπό του και την αποστολή του.

Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου 2006

Ας ευαγγελισθούμε τους εαυτούς μας σε βάθος

Μάρκου 9,30-37

Παραμένουμε στο ίδιο θέμα της προηγούμενης Κυριακής. Ο Ιησούς αναγγέλλει το πάθος του και το θάνατό του. Την αναγγελία αυτή τη λαβαίνουμε κι εμείς σήμερα γιατί βρισκόμαστε στην ίδια μοίρα με τους μαθητές του Ιησού : αργοί στο να πιστέψουμε, δυσκολία να πιστέψουμε. Ας ξεκινήσουμε από τη δυσκολία των μαθητών να πιστέψουν στην αναγγελία του πάθους από τον Ιησού. Βέβαια, μετά από 20 αιώνες, αρχίσαμε τον 21^ο αιώνα, δεν θέτουμε τις ίδιες ερωτήσεις με

τους μαθητές. Και όμως είμαστε βέβαιοι ότι έχουμε αφομοιώσει στη ζωή μας τις έννοιες των λέξεων που απαγγέλουμε ; Ισχυριζόμαστε ότι πιστεύουμε σε ένα Θεό... ο οποίος έστειλε τον Υιό του στη γη, ότι ο Υιός αυτός σταυρώθηκε κατά τη βασιλεία του Πόντιου Πιλάτου, αφού πρώτα υπέφερε χίλια βασανιστήρια. Ισχυριζόμαστε ότι πιστεύουμε ότι αναστήθηκε από τους νεκρούς τρεις μέρες αργότερα.

Πώς λοιπόν συμβαίνει στη συμπεριφορά μας να επιδιώκουμε τις διακρίσεις, τις πρώτες θέσεις, να φοβόμαστε τον πόνο και το θάνατο, με τους οποίους ακολουθώντας τον Ιησού νικούμε την αμαρτία...

Η προσευχή μας, συχνά δεν είναι αυτή που θα έπρεπε, όσων λένε ότι επιθυμούν να ακολουθήσουν τον Ιησού, στο δρόμο που Εκείνος χάραξε, αλλά εκείνων που προσπαθούν να αποφύγουν αυτό το δρόμο...

Μετάφραση – Προσαρμογή
π. Δημήτριος Δαλέζιος

Νέες πραγματικότητες...

Η γη κι όσοι μένουνε σ' αυτήν

Ψ 23, 1

Με την ευκαιρία των επετείων που γιορτάζουν οι πατέρες και αδελφοί ιησουίτες, οι Α. Ο. συνεχίζουν την παρουσίαση θεμάτων χαρακτηριστικών της ιγνατιανής πνευματικότητας.

Στον πληθυντικό της Γένεσης 1, 26 - «*Ας φτιάξουμε τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα τη δική μας και την ομοίωση*» - οι Πατέρες της Εκκλησίας διάβασαν μια αγγελία του δημιουργικού έργου των τριών θείων Προσώπων. Αν το χαρακτηριστικό της αγάπης είναι το μοίρασμα, η δημιουργία φαίνεται ως η διάδοση πιο πέρα από τα ίδια τα Πρόσωπα της αγάπης που τα ενώνει. Και επειδή το θεμέλιό της είναι τριαδικό, η ιγνατιανή πνευματικότητα στηρίζεται πάνω σε μια θεολογία της Δημιουργίας: «**Ο Θεός Δημιουργός και Κύριος**». Γι' αυτό, η διδαχή που ο Ιγνάτιος έλαβε στη Μανρέσα, βρίσκεται σε δεύτερη φάση. «Πώς ο Θεός είχε δημιουργήσει τον κόσμο: είχε την εντύπωση ότι έβλεπε ένα άσπρο πράγμα από το οποίο πήγαζαν κάποιες ακτίνες και απ' όπου ο Θεός έβγαζε φως» (Αφήγηση 29).

Ας μείνουμε σ' αυτή την εικόνα : «*Να γίνει φως!*» (Γέν 1, 2). Το φως επιτρέπει να αντιληφτεί και να διακρίνει κανείς τα αντικείμενα στη διαφορετικότητά τους. Διαβάζοντας το πρώτο κεφάλαιο της Γένεσης, η δημιουργία φαίνεται λιγότερο ως έργο κατασκευάσματος παρά ξεχωρίσματος : της ημέρας από τη νύχτα, της γης από τον ουρανό, του στερεού από το υδάτινο έδαφος, των φυτών από τα ζώα «*καθένα ανάλογα με το είδος του*», τον άνδρα και τη γυναίκα... Η αγάπη πράγματι δεν μπορεί να μοιραστεί παρά μόνο τοποθετώντας τον άλλο ως διαφορετικό από σένα. Δίχως καμιάς μορφής συγχώνευση ή σύγχυση.

Ο άγιος Ιγνάτιος είναι ειδικά ευαίσθητος σ' αυτή την απόσταση. Μόνο αυτή επιτρέπει να αγαπάς και να αγαπιέσαι. Ο Θεός μόνος είναι Δημιουργός, ό,τι υπάρχει είναι δημιούργημα. Η θεμελιακή ανθρώπινη στάση είναι λοιπόν ο σεβασμός του Θεού. «*Βγάλε τα σανδάλια σου από τα πόδια σου*» (Εξ 3, 5). Ο σεβασμός ωστόσο δεν είναι εμπόδιο στην αγάπη : αναγνωρίζοντας το Θεό ως δημιουργό μου με κάνει να τον λαχταρώ. Στο πνευματικό *Ημερολόγιό* του, ο Ιγνάτιος καταγράφει την εξής ικεσία : «*Δώσε μου την αγαπητική ταπεινότητα*». Την αγάπη που με ωθεί προς το Δημιουργό μου, την ταπεινότητα που διατηρεί την απόσταση.

Και αμέσως προσθέτει : «*Μου φαινόταν πως δεν θα σταματούσα εδώ, αλλά θα ερχόταν το ίδιο πράγμα προς τα δημιουργήματα, δηλαδή η αγαπητική ταπεινότητα*» (Ημερολόγιο 178-179). Τα δημιουργήματα δεν είναι Θεός -«*Δεν θα τα προσκυνάς ούτε θα τα λατρεύεις, είμαι Θεός που απαιτώ αποκλειστικότητα*» (Δτ 5, 9)- αλλά καθένα απ' αυτά - γιατί υπάρχει - , με την ομορφιά και την καλοσύνη του παραπέμπει κατά κάποιον τρόπο στο Δημιουργό του. Έτσι το χέρι πιάνει το τριαντάφυλλο λόγω της ομορφιάς του όπως πιάνει και το φρούτο γιατί είναι μια καλή τροφή.

Πάντα όμως με σεβασμό. Τα οικολογικά προβλήματα δεν υπήρχαν την εποχή του Ιγνατίου. Σήμερα, η φροντίδα της γης θα έπρεπε να στηρίζεται λιγότερο στο φόβο για την καταστροφή της και περισσότερο στην «*αγαπητική ταπεινότητα*» προς τα δημιουργήματα του Θεού. Δίχως να λησμονούμε ότι «*όλα τα πράγματα πάνω στην επιφάνεια της γης δημιουργήθηκαν για τον άνθρωπο, και για να τον βοηθούν στην επιδίωξη του σκοπού για τον οποίο πλάστηκε*» (Π Α 23). Είναι στην υπηρεσία του ανθρώπου.

Ο σεβασμός προς τον άνθρωπο είναι ακόμη πιο ριζικός. Δεν έχει το δικαίωμα κανείς να κάνει χρήση των ανθρώπων. Και ο λόγος : οι άνθρωποι είναι κατ' εικόνα του Θεού, όπως επίσης «*κόκαλο απ' τα κόκαλά μου και σάρκα από τη σάρκα μου*» (Γεν 1, 26 2, 23). Όμως η κοινή καταγωγή μας δεν διαγράφει τις διαφορές. Κατά τη θεωρία της Ενσάρκωσης, ο Ιγνάτιος προσκαλεί τον ασκούμενο να δει τα θεία Πρόσωπα της Αγίας Τριάδας αγκαλιάζοντας με το ίδιο βλέμμα αγάπης και ευσπλαχνίας «*τους ανθρώπους στην επιφάνεια της γης, με τόσες διαφορές, τόσο στις φορεσιές όσο και στα χαρακτηριστικά του προσώπου, άλλους λευκούς και άλλους μαύρους, άλλους σε ειρήνη και άλλους σε πόλεμο, άλλους να κλαίνε και άλλους να γελούν, άλλους υγιείς και άλλους άρρωστους, άλλους να γεννιούνται και άλλους να πεθαίνουν ...*» (Π Α 106). Ένα βλέμμα γεμάτο σεβασμό.

Το εξωτερικό φως υπογραμμίζει αληθινά τις διαφορές μας. Το φως της πίστης επανέρχεται στην εικόνα. Κάθε άνθρωπος είναι κατ' εικόνα του Θεού χάρη στην ελευθερία με την οποία τον προίκισε ο Θεός υποτάσσοντας σ' αυτόν όλη τη δημιουργία. Ο Θεός όμως είναι ζωντανός μέσα από τη σχέση του Πατέρα, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Έτσι, στο σύνολό τους όλοι οι άνθρωποι είναι κατ' εικόνα Θεού Τριάδας χάρη στις σχέσεις που διατηρούν αναμεταξύ τους και που ο καθένας απ' αυτούς καθίσταται πρόσωπο. Από τη γνώση των διαφορών μας, οδηγούμαστε, ενάντια σε κάθε αποκλεισμό, στην πλήρη και ολοκληρωτική αναγνώριση του συνανθρώπου ως άλλου, δίχως τον οποίο δεν θα μπορούσα να αγαπήσω ούτε και να υπάρξω.

Ένα βλέμμα σεβασμού και μια κίνηση αναγνώρισης που με φέρνει προς τον άλλο με αγαπητική ταπεινότητα, να τι τελικά με οδηγεί στην ευχαριστία και στη δοξολογία του Δημιουργού. Αυτό είναι το συμπέρασμα του Ιγνατίου : «Έτσι παρατηρώντας ο ένας τον άλλο, θα αναπτυχθούν σε ευσέβεια και θα δοξάζουν το Θεό Κύριό μας, τον οποίο καθένας οφείλει να αναγνωρίσει στον άλλο ως την εικόνα του» (Καταστατικό τ. Ι. αρ. 250).

J.-Cl. Dhôtel

Μτφρ. π. Γαβριήλ Μαραγκός

Προτεινόμενες αναγνώσεις

Η Αγία Γραφή, έκδ. Βιβλικής Εταιρίας (1997) :

- Γένεση 1 και 2 : «Ας φτιάξουμε τον άνθρωπο κατ' εικόνα μας».
- Σοφία Σολομώντος : 11, 21 – 12, 2 «Εσύ αγαπάς όλα τα δημιουργήματα».
- Ψαλμός 8 : «Τι είναι ο άνθρωπος;...».